

21.6.2012

Turun kaupunki

Peruspalvelulautakunta

Selvityspyyntö

Lounais-Suomen aluehallintoviraston määräys 23.6.2010

Aluehallintovirasto on 23.6.2010 antamallaan päätöksellä määrännyt Turun kaupungin ammattikorkeakoulun ja Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan saattamaan ns. Ruisklinikan toiminnan lainmukaiseksi tai lopettamaan sen toiminnan 31.12.2010 mennessä.

Turun sosiaali- ja terveyslautakuntaa on pyydetty toimittamaan Lounais-Suomen aluehallintovirastolle 31.12.2010 mennessä selvitys siitä, miten ns. Ruisklinikan toiminta on saatettu lainmukaiseksi tai lopetettu.

Asiassa saatu selvitys

Turun peruspalvelulautakunnan selvitys

Turun peruspalvelulautakunta on antanut asiassa 8.12.2010 selvityksen, jonka mukaan Ruisklinikalla tapahtuva harjoittelutoiminta liitetään osaksi Turun terveyskeskukseen opetusterveyskeskustoimintaa. Opetusterveyskeskuksesta vastaava ylilääkäri tulee toimimaan myös Ruisklinikasta vastaavana ylilääkärinä. Sosiaali- ja terveystoimen hallintoylihoitaja toimii Ruisklinikasta vastaavana ylihoitajana. Runosmäen terveysasemalla sijaitseva opetusterveysasema on tiloiltaan pieni, joten Ruisklinikalla tapahtuvaa bioanalyttikkojen koulutusta ei voida siirtää sinne.

Opiskelijatoimintaan liittyvä koulutustoiminta jatkuu Ruisklinikan tiloissa ja valvontavastuu toteutetaan erikseen sovitulla tavalla. Lautakunta on selvityksessään todennut myös suun terveydenhuollon osalta, että toiminnan tulee jatkua ammattikorkeakoulun tiloissa ja ohjauksessa.

Suuhygienistitoiminnan osalta valvontavastuussa on opetushammashoitolasta vastaava ylihammaslääkäri Varpuleena Kirstilä ja suun terveydenhuollon ylihoitaja Tiina Tommola. Selvityksessä on lisäksi todettu laboratoritoiminnan osalta, että se pyritään saamaan TyksLab:n laaduntarkkailun ja valvonnan piiriin. Potilasasiakirjajärjes-

telmä Pegasokseen kirjataan selvityksen mukaan potilasasiakirjamerkinnot. Selvityksen mukaan vanha sopimus uudistetaan edellä mainitut periaatteet huomioiden. Tähän sopimukseen sisällytetään peruspalvelulautakunnan selvityksen mukaan myös yhteistyö Turun ammattikorkeakoulun, Ekotorin ja Turun terveystieteiden kesken liittyen pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksiin.

Turun ammattikorkeakoulun selvitys

Turun ammattikorkeakoulun koulutusjohtaja Kaija Lindin 28.12.2010 antaman selvityksen mukaan opiskelijoiden tuottamat terveydenhuollon palvelut ns. Ruisklinikalla on keskeytetty toistaiseksi, kunnes uusi sopimus Turun sosiaali- ja terveystoimen kanssa on asiasta allekirjoitettu.

Turun ammattikorkeakoulun koulutusjohtaja Kaija Lind on 27.6.2011 toimittanut aluehallintovirastoon 9.6.2011 allekirjoitetun sopimuksen jonka mukaan Turun sosiaali- ja terveystoimi ja Turun ammattikorkeakoulu sopivat opetussuunnitelmien mukaiseen ammattitaitoa edistävään ohjattuun harjoitteluun sisältyvästä opiskelijoiden suorittamasta palvelutoiminnasta (työtoiminta). Sopimuksen mukaan palvelutoimintaa toteutetaan Turun sosiaali- ja terveystoimen johdon ja valvonnan alaisena.

Sopimuksen mukaan opiskelijoiden suorittama työtoiminta sisältää opettajan ohjauksessa ja valvonnassa suoritettavaa opiskelijatyötä oppilaitoksessa tai muussa sovittuun paikkaan suoritettavia maksullisia palveluja. Hoito- ja tutkimuspalveluja tehdään Turun sosiaali- ja terveystoimen hyväksymissä tiloissa ja Turun sosiaali- ja terveystoimen hyväksymillä laitteilla. Turun ammattikorkeakoulu vastaa palvelun tuottamiseen tarvittavista tiloista, laitteista ja toimintavälineistä sekä palo- ja henkilöstöturvallisuudesta.

Sopimus koskee sekä Turun terveystoimen lähetteellä lähettämiä potilaita/asiakkaita että sellaisia asiakkaita, jotka hakeutuvat itse Turun ammattikorkeakoulun palvelutoiminnan asiakkaiksi ja joille opiskelijat suorittavat opettajien ohjauksessa tapahtuvaa palvelutoimintaa. Toiminta voi sisältää mm. pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksia sekä muuta vastaavaa toimintaa erillisten sopimusten mukaan.

Sopimuksen liitteenä on suun terveydenhuollon koulutusohjelman työtoiminnan I. Studentalin toimintasuunnitelma sekä bioanalytiikan koulutusohjelman laboratoriosuorituksen kuvaus. Liitteiden mukaan suuhygienistiopiskelijoiden työtoiminta toteutetaan pääsääntöisesti oppilaitoksessa Ruiskadun toimipisteessä. Sopimuksen mukaan palvelut myös viedään työpaikoille, palvelutaloihin, koteihin, kouluihin jne. Liitteiden mukaan bioanalytiikan ammattitaitoa edistävää ohjattua harjoittelua toteutetaan opettajien ohjauksessa ja opiskelijoiden suorittamana Ruisklinikan laboratoriossa.

Turun ammattikorkeakoulun Internet-sivut 13.7.2011

Turun ammattikorkeakoulun Internet-sivujen mukaan (13.7.2011) Ruisklinikka on syksyllä 2011 avoinna 1.9.2011 alkaen ja tuottaa fysioterapiapalveluja, hoitotyön palveluja, toimintaterapiapalveluja sekä ensihoidon palveluja.

Kuuleminen

Uhkasakkolain (14.12.1990/1113) 22 § mukaan asianosaiselle on ennen uhkasakon asettamista ja tuomitsemista taikka teettämistä tai keskeyttämishuonon asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevan asian ratkaisemista varattava tilaisuus selityksen antamiseen siten kuin hallintolain (434/2003) 34 §:ssä säädetään.

Hallintolain (6.6.2003/434) 34 § mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Aluehallintovirasto on 14.7.2011 varannut Turun kaupungille tilaisuuden lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Erityisesti aluehallintovirasto on pyytänyt antamaan selityksen

- minkä organisaation toimintayksikössä, missä osoitteessa terveydenhuollon opiskelijat antavat asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä 3 d §:n mukaisia palveluja?
- ovatko kyseiset palvelut tilapäisiä vai pysyväisluontoista toimintaa
- tapahtuuko terveydenhuollon opiskelijoiden asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä 3 d §:n mukainen palvelutoiminta asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä 3 § 1 momentin mukaisessa yksikössä?

Turun peruspalvelulautakunnan selitys

Turun kaupungin peruspalvelulautakunta on antanut asiassa 17.8.2011 kokouksessaan selityksen, joka on saapunut 29.8.2011 aluehallintovirastoon. Selityksen mukaan Turun peruspalvelulautakunta on antanut Ruisklinikkaa koskevassa asiassa selityksensä 8.12.10. Turun ammattikorkeakoulu ja Turun sosiaali- ja terveystoimi ovat allekirjoittaneet sopimuksen 9.6.11 ja tässä sopineet Turun ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmien mukaiseen ammattitaitoa edistävään ohjattuun harjoitteluun sisältyvästä opiskelijoiden suorittamasta palvelutoiminnasta (työtoiminta). Sopimuksen mukaan palvelutoimintaa toteutetaan Turun sosiaali- ja terveystoimen johdon ja valvonnan alaisena.

Selityksessä todetaan lisäksi, että Turun ammattikorkeakoulu oli ilmoittanut internet-sivuillaan 13.7.11, että Ruisklinikalla tuotetaan fysioterapiapalveluja, hoitotyön palveluja, toimintaterapiapalveluja sekä ensihoidon palveluja. Mistään näistä palvelumuodoista ei ole sopimuksella Turun sosiaali- ja terveystoimen kanssa sovittu. 3.8.11 on ilmoitettu koulutusjohtaja Kaija Lindille, että tekemämme sopimuksen perusteella näitä palveluja ei voida tuottaa Ruisklinikalla ja samoin internet-sivuilta on poistettu kyseinen ilmoitus.

Selityksen mukaan suuhygienistitoiminnan osalta toimintamalli on toteutettu siten, että Turun terveyskeskuksen suun terveydenhuollon toimintayksikkö vastaa Ruisklinikalla tapahtuvasta opiskelijatoiminnasta. Tiloihin on sijoitettu yksi Turun terveyskeskuksen hammaslääkäri, yksi suuhygienisti ja yksi hammashoitaja. Potilaat ohjautuvat

Turun sosiaali- ja terveystoimen suun terveydenhuollon tekemän hoidon tarpeen arvon perusteella kyseiseen toimintayksikköön. Suuhygienistiopiskelijat siis antavat asetuksen mukaisia palveluja Turun terveystakeskuksen suun terveydenhuollon toimintayksikössä.

Kysymykseen, ovatko ko. palvelut tilapäisiä vai pysyväisluontoista toimintaa, vastauksena on todettu suuhygienistiopiskelijoiden osalta olevan pysyvää toimintaa ja integroitu suun terveydenhuollon palveluprosessiin.

Kysymykseen, tapahtuuko terveydenhuollon opiskelijoiden asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä 3 d §:n mukainen palvelutoiminta asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä mukaisessa yksikössä, vastaukseksi on todettu, että toiminta tapahtuu asianmukaisesti suun terveydenhuollon toimintayksikössä ja siellä siis työskentelee yksi suun terveydenhuollon palveluksessa oleva hammaslääkäri, yksi suuhygienisti ja yksi hammashoitaja. Potilaat ohjautuvat hoidon tarpeen arvon jälkeen tänne yksikköön, mikäli suostuvat opiskelijan antamaan hoitoon. Tilanne on vastaava kuin kliinisessä hoitoharjoittelussa hammaslääketieteen opiskelijoiden kohdalla.

Selityksen mukaan bioanalytiikkaopiskelijoiden kohdalla tilanne on ongelmallinen. Turun terveystakeskuksella ei ole enää omaa laboratoriotoimintaa, koska laboratoriotoiminta fuusioitiin vuonna 2000 TyksLab:n toimintaan. Näin ollen bioanalytiikkaopiskelijoiden toiminta tapahtuu fyysisesti Turun ammattikorkeakoulun toimintayksikössä joskin sopimuksen mukaisesti sosiaali- ja terveystoimen johdon ja valvonnan alaisena.

Sosiaali- ja terveystoimen lupa- ja valvontaviraston (Valvira) asettama koordinaatioryhmä on käsitellyt ammattikorkeakouluissa oppilastyönä tuotettujen terveydenhuollon palvelujen järjestämistä.

Asiassa lähetetyssä esityksessä todetaan mm. että tarvetta terveydenhuollon palveluiden laajentamiselle ammattikorkeakoulujen toiminnaksi ei ole. Sen sijaan opiskelijoiden käytännön harjoittelua varten tulee ammattikorkeakoulun tehdä sopimus joko julkisen tai yksityisen terveydenhuollon palveluiden tuottajan kanssa, jolloin selvitetään myös osapuolten vastuukysymykset. Harjoittelun tulee tapahtua pääasiassa kyseisessä terveydenhuollon palveluyksikössä ja joissakin poikkeustapauksissa sovitulla tavalla ammattikorkeakoulun tiloissa. Ammattikorkeakoulujen ydintoiminto on koulutuksen järjestäminen. Sellaisen terveydenhuollon palvelutoiminnan, joka edellyttää oman hoitohenkilökunnan palkkaamista ammattikorkeakouluun, ei voida katsoa olevan koulutuksen järjestämiseen kuuluvaa opetustoimen menoista rahoitettavaa toimintaa ammattikorkeakouluissa.

Sosiaali- ja terveystoimenministeriö on 6.4.2011 lähettänyt eri viranomaisille Valviran esitykseen viitaten kirjeen. Sosiaali- ja terveystoimenministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö toteavat mm., että potilaskontaktien työharjoittelussa tulisi tapahtua pääsääntöisesti terveystakeskuksessa, sairaalassa tai muussa terveydenhuollon yksikössä, jolloin potilasturvallisuus on parhaiten turvattu ja toiminta on potilasvahinkovakuutuksen piirissä. Ministeriöt kehottavat terveydenhuollon organisaatioita ja korkeakouluja tekemään entistä tiiviimpää yhteistyötä keskenään kehittääkseen tarvittavia uudenlaisia oppimisympäristöjä.

Siinä tapauksessa, että terveydenhuollon palveluita annetaan oppilaitoksen tiloissa, tulee sopia terveyskeskuksen, sairaalan tai muun terveydenhuollon toimintayksikön kanssa siitä, että toiminta tapahtuu edellä mainitun terveydenhuollon yksikön alaisuudessa ja vastuulla. Toimintaa tulee valvoa samoin kuin muitakin terveydenhuollon palveluja.

Silloin kun yksityisen säätiön tai osakeyhtiön ylläpitämä korkeakoulu haluaa tarjota terveydenhuollon palveluja, sillä tulee olla asianmukainen yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) mukainen lupa. Lupa edellyttää muun muassa tiedot palvelujen sisällöstä, terveydenhuollosta vastaavasta johtajasta, potilasasiamiehestä sekä henkilöstön määrästä ja koulutuksesta. Luvan saanut palvelujen tuottaja toimittaa myös vuosittain toimintakertomuksen lupaviranomaisille.

Edellä mainittujen esityksen ja kirjeen perusteella ammattikorkeakouluissa oppilastyönä tuotettujen terveydenhuollon palvelujen järjestämistä ei ehdottomasti kielletä. Harjoittelun tulisi tapahtua pääasiassa kyseisessä terveydenhuollon palveluyksikössä ja joissakin poikkeustapauksissa sovitulla tavalla ammattikorkeakoulun tiloissa. Toisaalta kehoitetaan terveydenhuollon organisaatioita ja korkeakouluja tekemään entistä tiiviimpää yhteistyötä keskenään kehittääkseen tarvittavia uudenlaisia oppimisympäristöjä.

Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen ja Turun ammattikorkeakoulun asiaa koskevassa sopimuksessa on pyritty nimenomaan huolehtimaan vastuukysymyksistä ja toiminnan lainmukaisuudesta. Sopimuksen mukaan palvelutoiminta toteutetaan Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen johdon ja valvonnan alaisena. Hoito- ja tutkimuspalveluja tehdään Turun sosiaali- ja terveystoimen hyväksymissä tiloissa ja Turun sosiaali- ja terveystoimen hyväksymillä laitteilla. Palveluihin itsenäisesti hakeutuvia turkulaisia asiakkaita varten tehdään Pegasos-ohjelmaan erillinen lisälehti, johon kirjataan asiakkaan laboratoriotulokset ja muut mahdolliset hoitoon tai tutkimuksiin liittyvät tiedot. Poikkeavat tulokset ja havainnot ilmoitetaan nimetylle vastuuhenkilölle Turun sosiaali- ja terveystoimessa. Tiedot ilmoitetaan ylilääkärinä Runosmäen terveysasemasta ja sen opetusterveysasemasta vastaavalle ylilääkärille.

Tarkemmat vastuumäärittelyt määritellään vielä palvelutoiminnan toimintasuunnitelmissa ja erillisillä sopimusliitteillä koulutusohjelmittain.

Sopimuksessa on niin ikään todettu, että palvelutoiminta on osa Turun terveyskeskuksen opetusterveyskeskustoimintaa, josta vastaa Kansanterveyslain 5 § mukaisesti terveyskeskuksen vastaava lääkäri.

Aluehallintoviraston kuulemispyynnössä on viitattu useaan kansanterveyslain kohtaan. Viittaukset koskevat suurimmalta osin aluehallintoviraston velvollisuutta ohjata ja valvoa kansanterveystyötä alueellaan.

Aluehallintoviraston kuulemispyynnössä on viitattu myös asetukseen terveydenhuollon ammattihenkilöistä. Näillä viittauksilla tarkoitetaan ilmeisesti, että Turun ammattikorkeakoulussa harjoitettava toiminnan edellytyksenä olisi yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain mukainen lupa.

Asiassa on oltu yhteydessä aluehallintovirastoon. Aluehallintoviraston edustajan kanssa käydyissä keskusteluissa keskusteltiin myös potilaslain 2 §:n 1 momentin 4 kohdasta, jossa määritetään terveydenhuollon toimintayksikkö seuraavasti:

"terveydenhuollon toimintayksiköllä kansanterveyslaissa (66/1972) tarkoitettua terveyskeskusta ja muita kunnan toimintayksiköitä, jotka hoitavat kansanterveyslain mukaisia tehtäviä, erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989) tarkoitettua sairaalaa ja siitä erillään olevaa sairaanhoidon toimintayksikköä sekä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän päättämää muuta hoitovastuussa olevaa kokonaisuutta, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä, työterveyslaitosta siltä osin kuin se tuottaa työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetussa laissa (159/1978) tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoidon palveluita, valtion mielisairaaloista annetussa laissa (1292/1987) tarkoitettuja valtion mielisairaaloita, terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987) tarkoitettuja sairaanhoitolaitoksia ja Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain (953/2009) nojalla perustettuja Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikön sairaaloita, poliklinikoita ja muita toimintayksiköitä; sekä (21.12.2010/1230)".

Keskustelussa arvioitiin myös kansanterveyslain 15 § sisältöä. Ko. pykälä kuuluu seuraavasti:

"Terveydenhuoltolain 13–22 ja 24–29 §:ssä tarkoitettuja toimintoja varten tulee kunnalla olla terveyskeskus. Sen toimintoja voidaan tarpeen mukaan sijoittaa sivuvastaanotoille tai järjestää liikkuvien toimintayksiköiden avulla."

Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen näkemyksen mukaan Turun ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmien mukaiseen ammattitaitoa edistävään ohjattuun harjoitteluun sisältyvä opiskelijoiden suorittama palvelutoiminta on toteutettu siten, että se täyttää niin kansanterveyslain kuin potilaslain asettamat vaatimukset. Todettakoon, että lain määräykset eivät ko. toiminnan osalta ole yksiselitteisiä ja tulkinta on osittain erilaista eri kaupungeissa. Turun sosiaali- ja terveystoimi on katsonut, että suun terveydenhuollon osalta toiminta voidaan käynnistää.

Bioanalytiikan koulutusohjelman osalta selityksessä on todettu, että toimintaa ei ilman aluehallintoviraston hyväksymistä voida toteuttaa. Asiassa pyritään hyväksyttävään ratkaisuun yhteistyössä asianomaisten kanssa. Edellä olevan perusteella selityksessä on todettu, että perusteita uhkasakon asettamiselle ei ole.

Asiassa saatu uusi selvitys maaliskuussa 2012

Aluehallintoviraston tietoon on saatettu, että Turun ammattikorkeakoulun tiloissa, osoitteessa Ruiskatu 8, Turku, harjoitetaan sekä suuhygienistin toimintaa että muuta terveydenhuollon toimintaa. Johtava ylihammaslääkäri Minna Kinnarisen antaman tiedon mukaan syyskuusta 2011 alkaen toiminta on rakentunut terveydenhuoltolain hengessä. Johtava ylihammaslääkäri on viitannut terveyden edistämistä koskevaan terveydenhuoltolain säännökseen. Hän on todennut Ruisklinikka – Studental -- yksikössä suuhygienistin suorittavan käytännön harjoittelua. Toimipisteessä sijaitsee johtava ylihammaslääkäri Kinnarisen ilmoituksen mukaan kaksi Turun kaupungin hoitoyksikköä, sekä kuusi hoitoyksikköä opiskelijoiden käytössä.

Aluehallintoviraston tietoon on myös huhtikuussa 2012 saatettu, että Turun ammattikorkeakoulun tiloissa, osoitteessa Ruiskatu 8, Turku, otetaan myös verinäytteitä ilman varsinaista lääkärin lähetettä, esimerkiksi potilasjärjestölle, ja palauttamista hoitavalle lääkärille jatkotoimia varten.

Turun ammattikorkeakoulun tiloissa, osoitteessa Ruiskatu 8, Turku, suoritetaan myös fyysisen toimintakyvyn kartoitusta, sisältäen kuntotestauksen ja toimintakyvyn arvioinnin, Turun kaupungin Internet-sivujen mukaan (13.6.2012).

Selvityspyyntö

Aluehallintovirasto varaa Turun kaupungille tilaisuuden lausua asiasta sekä erityisesti antamaan selvityksen seuraavista asioista:

- Mitä terveydenhuollon palvelutoimintaa on harjoitettu lukuvuonna syyskuu 2011 – kevät 2012 ja mitä toimintaa tullaan harjoittamaan syyslukukaudella 2012 Turun ammattikorkeakoulun Ruiskadun yksikössä, Ruiskatu 8, Turku?
- Mitä terveydenhuollon ammattihenkilöitä toimii ko. osoitteessa pl. opettajat ja antaa potilaille terveydenhuollon palveluja?
- Onko toiminta Turun kaupungin omaa toimintaa vai yksityistä toimintaa? Jos toiminta on yksityistä, kenen?
- Toimivatko opiskelijat ainoastaan sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikössä? Mikä tämä yksikkö on?
- Toimivatko opiskelijat vain tilapäisesti?
- Toimivatko opiskelijat laillistetun ammattihenkilön johdossa ja valvonnassa?
- Ovatko opiskelijat suorittaneet riittävät opinnot ja täytyvätkö muut lakisääteiset edellytykset?
- Onko opiskelijoille kullekin nimetty kirjallisesti ohjaaja?
- Onko laboratorionäytteitä otettu potilasjärjestöille tai muulle organisaatiolle, tai yksittäisille potilaille?
- Jos laboratorionäytteitä on otettu potilasjärjestöille, tai niiden kautta yksittäisille potilaille, prosessikuvaus siitä, miten laboratorionäytteitä on otettu, mukaan lukien:
 - Mille järjestöille
 - Miten potilaat valikoituvat potilasjärjestöstä
 - Kuka määrää laboratorionäytteet
 - Kuka arvioi niiden tulokset
 - Mitä kokeita otetaan
 - Keiden kanssa sopimus on tehty
 - Mitä informaatiota potilaalle annetaan
 - Mitä potilasasiakirjoja laaditaan asiasta
 - Kuuluuko toiminta Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimintoihin
- Jos laboratorionäytteitä on otettu yksittäisille potilaille, prosessikuvaus siitä, miten laboratorionäytteitä on otettu:
 - Kuka määrää laboratorionäytteet
 - Kuka arvioi niiden tulokset
 - Mitä kokeita otetaan

- o Mitä informaatiota potilaalle annetaan
- o Mitä potilasasiakirjoja laaditaan asiasta
- o Kuuluuko toiminta Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimintoihin

Säännökset

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä:

- 1) henkilöä, joka tämän lain nojalla on saanut ammatinharjoittamisoikeuden (laillistettu ammattihenkilö) tai ammatinharjoittamisluvan (luvan saanut ammattihenkilö); sekä
- 2) henkilöä, jolla tämän lain nojalla on oikeus käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä (nimikesuojattu ammattihenkilö). (7.12.2007/1200)

Laillistettu, luvan saanut tai nimikesuojattu ammattihenkilö on oikeutettu toimimaan asianomaisessa ammatissa ja käyttämään asianomaista ammattinimikettä. Nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammatissa voivat toimia muutkin henkilöt, joilla on riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito. Tämä ei kuitenkaan estä, jollei laissa tai lain nojalla annetussa asetuksessa toisin säädetä, laillistettuja, luvan saaneita tai nimikesuojattuja ammattihenkilöitä koulutuksensa, kokemuksensa ja ammattitaitonsa mukaisesti toimimasta toistensa tehtävissä silloin, kun se on perusteltua työjärjestelyjen ja terveystalvelujen tuottamisen kannalta.

Laillistetun ammattihenkilön tehtävissä voi 2 momentin estämättä toimia tilapäisesti myös kyseiseen ammattiin opiskeleva kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena. Opiskelijaan sovelletaan tällöin soveltuvin osin, mitä jäljempänä tässä laissa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöstä. Laillistetun ammattihenkilön tehtävässä toimimisen edellytyksistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. (7.12.2007/1200)

Jäljempänä 9 §:ssä tarkoitettu palvelujen tarjoaja voi 2 momentin estämättä toimia väliaikaisesti ja satunnaisesti laillistetun ammattihenkilön tehtävässä tai väliaikaisesti ja satunnaisesti käyttää nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä. Palvelujen tarjoajaan sovelletaan tällöin, mitä terveydenhuollon ammattihenkilöstä jäljempänä tässä laissa säädetään. (7.12.2007/1200)

Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (28.6.1994/56)

3 § 1 mom.

Lääketieteen opiskelija, joka on suorittanut hyväksytysti yliopistojen tutkinnoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (794/2004) tarkoitetut, vähintään viiteen ensimmäiseen opintovuoteen kuuluvat opinnot ja jolla on suoritettujen opintojen perusteella riittävät edellytykset kyseisen tehtävän hoitamiseen, voi tilapäisesti toimia lääkärin tehtävässä, mukaan lukien päivystys, lääkärin ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena potilaan

asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetussa terveydenhuollon toimintayksikössä tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 24 §:ssä tarkoitetussa sosiaalihuollon toimintayksikössä.

3 a § (28.4.2011/377)

Hammaslääketieteen opiskelija, joka on suorittanut hyväksytysti yliopistojen tutkinnoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa tarkoitetut, vähintään neljään ensimmäiseen opintovuoteen kuuluvat opinnot ja jolla on suoritettujen opintojen perusteella riittävät edellytykset kyseisen tehtävän hoitamiseen, voi tilapäisesti toimia hammaslääkärin tehtävässä laillistetun hammaslääkärin johdon ja valvonnan alaisena 3 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toimintayksikössä.

3 b § (28.4.2011/377)

Ulkomailla lääketiedettä tai hammaslääketiedettä opiskelevalla on 3 tai 3 a §:ssä tarkoitettu oikeus, kun hän on suorittanut hyväksytysti asianomaisen lääkärikoulutuksen vähintään viiteen tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa vähintään neljään ensimmäiseen opintovuoteen tai hammaslääkärikoulutuksen vähintään neljään ensimmäiseen opintovuoteen kuuluvat opinnot sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston mahdollisesti määräämät muut opinnot ja harjoittelun.

3 c § (14.2.2008/104)

Proviisoriksi tai farmaseutiksi Suomessa opiskeleva tai ulkomailla vastaavaan ammattiin opiskeleva, joka on suorittanut hyväksytysti yliopiston määräämät perus- ja aineopinnot ja jolla on suoritettujen opintojen perusteella riittävät edellytykset kyseisen tehtävän hoitamiseen, voi suorittaessaan opintoihinsa kuuluvaa harjoittelua tai ensimmäisen harjoittelujakson suoritettuaan tilapäisesti toimia apteekissa, sairaala-apteekissa tai lääkekeskuksessa farmaseutin tehtävässä laillistetun farmaseutin tai proviisorin johdon ja valvonnan alaisena.

3 d § (14.2.2008/104)

Muun kuin 3 ja 3 a–3 c §:ssä mainitun laillistetun ammattihenkilön tehtävässä voi tilapäisesti 3 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toimintayksikössä toimia laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena kyseiseen ammattiin Suomessa opiskeleva tai ulkomailla vastaavaan ammattiin opiskeleva henkilö, joka on suorittanut hyväksytysti opinnoistaan kaksi kolmasosaa ja jolla on käytännössä saavutetun kokemuksen tai muiden seikkojen perusteella riittävät edellytykset kyseisen tehtävän hoitamiseen.

3 e § (14.2.2008/104)

Edellä 3 ja 3 a–3 d §:ssä tarkoitetuilla opiskelijoilla ei ole oikeutta toimia tilapäisesti laillistetun ammattihenkilön tehtävässä enää sen jälkeen, kun opintojen aloittamisesta on kulunut yli kymmenen vuotta.

3 f § (14.2.2008/104)

Terveydenhuollon tai sosiaalihuollon toimintayksikön on nimettävä kirjallisesti 3 ja 3 a–3 d §:ssä tarkoitettulle opiskelijalle ohjaaja, joka on oikeutettu itsenäisesti harjoittamaan kyseistä ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Toimintayksikössä toimivan

ohjaajan on seurattava, ohjattava ja valvottava opiskelijan toimintaa sekä viivytyksetä puututtava siinä mahdollisesti ilmeneviin epäkohtiin sekä keskeytettävä toiminta, jos potilasturvallisuus vaarantuu. Toimintayksikön on huolehdittava siitä, että päivystäjänä toimivalla opiskelijalla on aina tavoitettavissa kyseistä ammattia harjoittamaan oikeutettu laillistettu ammattihenkilö, jonka on tarvittaessa saavuttava toimintayksikköön.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 2 § 1 momentti

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) terveydenhuollon toimintayksiköllä kansanterveyslaissa (66/1972) tarkoitettua terveyskeskusta, erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989) tarkoitettua sairaalaa ja siitä erillään olevaa sairaanhoidon toimintayksikköä sekä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän päättämää muuta hoitovastuussa olevaa kokonaisuutta, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettua terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä, työterveyslaitosta siltä osin kuin se tuottaa työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetussa laissa (159/1978) tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoidon palveluita, valtion mielisairaaloista annetussa laissa (1292/1987) tarkoitettuja valtion mielisairaaloita, terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987) tarkoitettuja sairaanhoidolaitoksia ja vankeinhoitolaitoksesta annetussa asetuksessa (134/1986) tarkoitettua vankimielisairaalaa ja psykiatrista osastoa sekä muita laitossairaaloita, sairasantostojä ja vankiloiden poliklinikoita; sekä (30.6.2000/653)

Sosiaalihuoltolaki (17.9.1982/710) 24 §

Laitoshuollolla tarkoitetaan hoidon, ylläpidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämistä jatkuvaa hoitoa antavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä.

Laitoshuoltoa annetaan henkilölle, joka tarvitsee apua, hoitoa tai muuta huolenpitoa, jota ei voida tai ei ole tarkoituksenmukaista järjestää hänen omassa kodissaan muita sosiaalipalveluita hyväksi käyttäen. (3.4.1992/311)

Kansanterveyslain 2 § 2 momentin mukaan aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo kansanterveystyötä toimialueellaan. Kansanterveyslain 5 § mukaan kunnan on pidettävä huolta kansanterveystyöstä sen mukaan kuin tässä laissa tai muutoin säädetään tai määrätään.

Valvontaviranomaisella on oikeus saada tehtäviensä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset maksutta ja sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään.

Kansanterveyslain 43 § (22.12.2009/1537) mukaan jos kansanterveystyön järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain tai terveydenhuoltolain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritetta-

va. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi. (30.12.2010/1327).

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Kansanterveislain 44 § (22.12.2009/1537) mukaan jos kansanterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain tai terveydenhuoltolain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, voi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto antaa kunnalle tai kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle viran- tai toimenhaltijalle huomautuksen vastaisen varalle. (30.12.2010/1327).

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa haakea muutosta valittamalla.

Kunta ja kuntayhtymä on velvollinen antamaan tämän lain ja terveydenhuoltolain mukaisesta toiminnastaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle ohjaus- ja valvontatehtävän toteuttamiseksi tarpeelliseksi katsottavia tietoja ja selvityksiä. (30.12.2010/1327).

Uhkasakkolain (14.12.1990/1113) 22 § mukaan asianosaiselle on ennen uhkasakon asettamista ja tuomitsemista taikka teettämisen- tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevan asian ratkaisemista varattava tilaisuus selityksen antamiseen siten kuin hallintolain (434/2003) 34 §:ssä säädetään.

Hallintolain (6.6.2003/434) 34 § mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Määräaika Selitys on toimitettava Lounais-Suomen aluehallintovirastolle kirjallisesti 31.8.2011 mennessä. Asia voidaan määräajan kuluttua ratkaista, vaikka selitystä ei olisi annettu.

Lisätiedot Lisätietoja antaa tarvittaessa lääninlääkäri Katja Paakkola tai kehittämispäällikkö Ulla Peltola, puhelin 0295 018 000 (keskus).

Johtaja

Kirsi Paasikoski

Kehittämispäällikkö

Ulla Peltola

JAKELU Turun peruspalvelulautakunta (saantitodistuksin)

TIEDOKSI Turun terveystieteiden vastuualuejohtaja Anne Santalahti
Turun ammattikorkeakoulu